

DATUM
2008-10-20
ERT DATUM
2008-09-12

DIARIENR
2008/210-4
ER BETECKNING
Jo2008/2384

Regeringskansliet
Jordbruksdepartementet
103 33 Stockholm

Jordbruksverkets uppdrag att vidare utreda den veterinära organisationen

Sammanfattning

Statskontoret har givits möjlighet att lämna synpunkter på Jordbruksverkets rapport om den veterinära organisationen. I uppdraget från regeringen till Jordbruksverket (Jo2008/1782) angavs att myndigheten skulle analysera två alternativa förslag, där det ena skulle bygga på Veterinärutredningens huvudförslag om privatisering av nuvarande distriktsveterinärorganisation. Det andra förslaget skulle utgå ifrån en ordning där den statliga veterinärorganisationen och privatpraktiserande veterinärer med fältverksamhet så långt som möjligt samarbetar. Jordbruksverket har i sin rapport huvudsakligen utrett det senare alternativet. Statskontoret menar mot denna bakgrund att frågan om den framtida veterinära organisationen inte fått den allsidiga belysning som efterfrågas i uppdraget.

Statskontoret avstyrker förslaget till organisation med statlig samverkan med privata aktörer. Statskontoret anser i motsats till Jordbruksverket att den statliga distriktsveterinärorganisationen (DVO) bör avvecklas helt. Officiella veterinäruppgifter bör i framtiden skötas av privata aktörer. Den organisation med separering av verksamheter som Jordbruksverket föreslår utgör inte någon lösning på de konkurrenssnedvridningsproblem som råder på denna marknad i dag. Jordbruksverkets belysning av svårigheterna med att förena tillsynsverksamhet och kommersiell verksamhet är otillräcklig.

Statskontorets tidigare ställningstaganden

I rapporten "Staten som kommersiell aktör" (2000:16) utredde Statskontoret förhållandena på bl.a. den veterinära marknaden. Statskontoret pekade i rapporten på ett antal konkurrensproblem i den nuvarande ordningen, däribland risken för en konkurrenssnedvridande korssubventionering av verksamhet som DVO utövar jämte privata veterinärer. I rapporten underströks därutöver de rollkonflikter som kan uppstå då myndighetsutövande veterinärer, utsedda av Jordbruksverket, erhåller en försäljningskanal för veterinära

tjänster. Statskontoret menade vidare i rapporten att etableringen av privata veterinärer kan ha hindrats genom att bidraget till avlägset boende djurägare endast utgår om djurägaren använder sig av en distriktsveterinär.

I myndighetens remissvar till Veterinärutredningens betänkande (Dnr 2007/103-4) var Statskontoret positivt inställt till utredningens förslag om privatisering av delar inom den statliga veterinärverksamheten, men bedömde samtidigt att utredningen underskattade möjligheterna till framväxt av en fungerande marknad även i de djurglesa områdena. Statskontoret menade i sitt remissvar att en mer ändamålsenlig lösning vore att avveckla all statlig distriktsveterinärverksamhet och att verksamheten i stället inledningsvis skulle upphandlas i djurglesa områden. I takt med att förfarandet ledde till en fungerande anbuds konkurrens inom skilda glesbygdsområden borde man, enligt Statskontoret, överväga om denna ordning kunde upphöra för att se över möjligheterna för fler aktörer att bedriva parallell konkurrerande verksamhet i djurglesa områden.

Jordbruksverkets rapport föranleder inte Statskontoret att ändra sitt tidigare ställningstagande om den veterinära organisationen.

Distriktsveterinärverksamheten bör avvecklas

Jordbruksverket föreslår att det DVO samorganiseras med privatpraktiserande veterinärer. Genom avtal ska privata fältveterinärer kunna åta sig att delta i jour/beredskapsverksamhet, smittskyddsarbete och övriga myndighetsuppgifter. Ersättningen till privata veterinärer ska fastställas genom ett anbuds-förfarande.

Jordbruksverket föreslår en uppdelning av beställar- och utförrollen inom myndigheten, varvid en avdelning som inte är kopplad till utförandet av veterinärtjänsterna tilldelas beställarrollen, medan distriktsveterinäravdelningen tilldelas en utförroll. Denna utförroll skall delas med privata aktörer.

Statskontoret anser i likhet med tidigare att den statliga veterinärverksamheten bör avvecklas helt. Statskontoret kvarstår vid sin tidigare bedömning att genom att behålla de statliga veterinärerna avhålls privata veterinärer från att etablera sig i djurglesa områden. Inledningsvis kan staten ta ett ansvar för tillgången av veterinärer i djurglesa områden genom upphandling. I takt med att en fungerande anbuds konkurrens inom områdena uppstår mellan parallella aktörer kan upphandlingsförfarandet efterhand upphöra.

Statskontoret bedömer i enlighet med sitt tidigare ställningstagande att särredovisningssystem och organisatoriska lösningar inom ramen för Jord-

bruksverket inte är någon garanti för att undvika korssubventionering och sammanblandning av myndighetsutövning och kommersiell verksamhet. Att Jordbruksverket föreslår en organisatorisk delning mellan beställar- och utförarroll är inte tillräckligt för att åtgärda de konkurrensproblem som råder på marknaden i dag.

Officiella veterinäruppgifter bör skötas av den avreglerade marknaden
Jordbruksverket föreslår ett system genom vilket privata aktörer utan offentlig anställning ska kunna utföra offentliga uppdrag.

Statskontoret anser att officiella veterinäruppgifter i framtiden bör skötas av privata aktörer. Statskontoret menar dock att den lösning som övervägs inte är tillfyllest, då den statliga veterinärverksamheten bör avvecklas helt.

Tillsynsproblemen kvarstår

I rapporten behandlas inte problematiken kring tillsyn. I myndighetens remissvar till Veterinärutredningen ansåg Statskontoret att en avveckling av DVO skulle innebära en renodling av Jordbruksverkets tillsynsverksamhet. I och med Jordbruksverkets förslag kvarstår myndighetens dubbla roll som tillsynsorgan av veterinärmarknaden och som kommersiell aktör på samma marknad.

Statskontoret konstaterar att Jordbruksverket inte på ett uttömmande sätt har analyserat den framtida veterinära organisationen. Jordbruksverkets rapport utgör en alltför ensidig belysning av hur den framtida organisationen bör se ut. Statskontoret anser att frågan om den framtida veterinära organisationen behöver beredas vidare med ett bredare perspektiv.

Utredningschef Mikael Halápi har beslutat i detta ärende. Utredare Nejra Milisic, föredragande, och praktikant David Ekbäck var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Mikael Halápi

Nejra Milisic